N°. 2079 — 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00, voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. — *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG 17 FEBRUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 Februarij.

Hoe is 't mogelijk geweest, dat de Regering in haar indiesch reglement op de *drukwerken* zoo ver is gesprongen buiten 't gareel der wet, dat zij als een blind paard juist den weg heeft ingeslagen, die aan den haar voorgeschrevenen tegenover staat? Hoe komt zij er toe, om hetgeen toegelaten moet worden te verbieden, en aan 't verbodene vrijen toegang te verleenen? De reden is deze. Zij heeft zich geen rekenschap weten te geven van den toestand, waarin wij jegens onze oost-indische bezittingen verkeeren. Bij gemis van eene juiste waardeering van dien toestand, is zij niet slechts door eene groote bezorgdheid, die regtmatig zou zijn, maar tevens door een gejaagden angst gedreven geworden, als stond zij boven een afgrond, waarin zij Nederland zou neerploffen. Zij heeft alzoo in hare verbijstering rondgetast, en aangegrepen datgene wat haar voor de hand lag, en het overige vergeten. Natuurlijk moest alzoo eene onverstandige Regering vallen op de pers in Nederland, die haar bespreekt, en uit het oog verliezen wat in den vreemde verschijnt en haar met rust laat. Maar daarnaar kan men dan ook afmeten hoe weinig inzigt zij heeft van dit gewigtigst nederlandsch staatsbelang: van onze Koloniale bezittingen.

Wat is daar de toestand? Ziedaar de vraag waar alles op aankomt en waarop de Regering, blijkens haar reglement, het antwoord is schuldig gebleven.

De Oost heeft een tijdperk beleefd, dat Java was het Japan van Nederland. Het had een volledig systeem van afsluiting. De toegang werd bewaakt met den jaloerschen [illegible] serail aan elk nieuwsgierig oog onttrekt. De bevolking van dat serail is onderworpen aan het despotiesch gezag van het hoofd des gezins, dat willekeurig over leven en dood beschikt. Vreemdelingen worden er met de onverbiddelijkste strengheid geweerd. En niemand wordt er toegelaten buiten de onschadelijk gemaakten. Dat is het beeld van het systeem, dat in de Oost jaren lang is gehandhaafd, en er goede vruchten heeft gedragen.

De *inlandsche bevolking* met de Chineezen stond — en het kon niet anders — onder de willekeurige oppermagt van den Gouverneur-generaal. Die oppermagt was zelfs zoo ver uitgestrekt, dat hij opstond tegen de goddelijke magt, en de prediking van het Christendom onder de Javanen verhinderde.

Vreemdelingen werden geweerd en niet dan bij uitzondering toegelaten, met gemis van het karakter der vreemdelingschap. Van daar een handels-monopolie, zoo als Japan niet strenger bezit; hooge tarieven voor den vreemdeling, geslotene havens, en absolute uitsluiting van elken konsulairen agent.

De *Nederlanders*-zelven werden met hetzelfde wantrouwen in hunne eigene Kolonie behandeld. Ook voor hen was geen toegang daartoe, dan na onschadelijk te zijn verklaard door eene akte van toelating. En dan nóg ook, na die onschadelijk verklaring, bleef den Goeverneur-generaal de diskretionnaire magt, om wie hem hinderlijk scheen, zonder vorm van proces op te ligten en buiten de Kolonie te vervoeren.

Dat systeem, men ziet het, vormt een geheel, waarvan al de onderdeelen tot één doel zamenwerken. Wij hebben tegen dat systeem, zoo lang als het in zijn geheel bestond, geen bezwaar gehad, dan dat het inbreuk maakte op de regten van God, voor zoo verre het de prediking van 't Christendom onder de Javanen verbood. Men kan twisten over de meerdere of mindere geschiktheid van dat systeem; maar zoo lang het niet door een ander was vervangen, moest noodwendig de zamenwerking van de onderdeelen in 't geheel ongeschonden worden behouden. Intusschen, en dit is zeer opmerkelijk, — men gelieve daarop attent te zijn, — ook onder den druk van dit systeem is de invoer van nederlandsche drukwerken *nooit* belemmerd geworden. De Regering is eerst nu met die belemmering voor den dag gekomen, nu het systeem is gevallen, nu de vrije invoer van nederlandsch drukwerk eene politieke noodzakelijkheid is geworden als een voornaam middel, om het ongeschonden bezit onzer Koloniën voor Nederland te verzekeren.

Wij zeggen dat het uitsluitings-systeem gevallen is; wel niet gansch, maar genoeg, om 'tgeen in de jongste jaren heeft plaats gehad eene omwenteling te mogen noemen. Het systeem heeft op zoo voorname punten inbreuk geleden, dat het ons onbegrijpelijk voorkomt, hoe de Regering zoo blind heeft kunnen zijn van dat niet te zien. Het schijnt dat de Regering de politieke strekking niet kent van hare eigene regeringsdaden. Gaat dat te ver? Zeggen wij te veel? Dat de lezer oordeele.

Ziehier wat er in Indië plaats heeft gehad. De Regering heeft een voornaam deel van het systeem losgelaten met betrekking tot de Javanen en de vreemdelingen. En na dat verrigt te hebben, wil zij het systeem jegens de Nederlanders niet alleen handhaven, maar door nieuwe maatregelen versterken.

Wat is er geschied?

In de eerste plaats is opgeheven het verbod om den Javaan tot Christen te maken. Dit feit alleen is eene revolutie, die niet nalaten zal met der tijd groote gevolgen te hebben. Of denkt men dat men den christen-Javaan op dezelfde wijze zal kunnen regeeren als den mahomedaanschen inlander? De christelijke beschaving, zoodra zij zich meester maakt van een volk, schrijft pligten voor, maar geeft ook elschen, dat is regten, waaraan de bevolking op Java thans gewend is. Wij erkennen dat de tijd ver af is, dat die regten zich zullen doen gelden. Maar een staatsman moet toch op die toekomst zien en bij tijds er naar streven, dat het nederlandsch element ook dan nog kunne prædomineeren.

Maar in de tweede plaats is er in onze Koloniën eene andere revolutie gekomen, waarvan de werking niet lang zal uitblijven. Namelijk de slagboom is gevallen, die vreemdelingen uit onze Koloniën weerde. Van den dag af, dat men een vrijgeviger tarief voor de Oost aannam, dat men eene vrijhaven opende, en, wat de maat vult, konsulaire agenten in onze oost-indische bezittingen toeliet, is een der hoofd-steunpilaren van het oostersch systeem gevallen. Voortaan is geen vreemdeling uit onze Koloniën te weeren. Men moge beproeven de akte van toelating te handhaven; men zal weldra ondervinden, dat het tegen vreemdelingen eene vergeefsche moeite is. En daarenboven moet men er op bedacht zijn, dat de Goeverneur-generaal zeer bezwaarlijk gebruik zal kunnen maken van zijne diskretionnaire magt tot uitzetting van vreemdelingen.

Men make zich daaromtrent geene illuziën. Overal waar een fransch, en wat erger is, waar een engelsch of noord-amerikaansch konsul zich in de Oost zal vestigen, kan en moet men er op rekenen, dat geen Franschman, en nog minder een Engelschman of Noord-Amerikaan zal zijn te weeren. En waar zij eens gevestigd zijn, hoe ze buiten onze bezittingen gezet, zonder aanstonds in groote diplomatieken verwikkelingen te geraken, waarbij de Engelschen en Amerikanen, als zij de overmagt hebben, al zeer spoedig geneigd zijn, om geweld te gebruiken?

En dit is nog niet alles. Voeg bij het voorgaande, dat de Engelschen en Amerikanen niet zullen nalaten hun Evangelie te gaan verspreiden onder de javaansche bevolking en dat alzoo deze vreemdelingen die niet langer te weeren zijn, al zeer spoedig in aanraking zullen zijn met de inlandsche bevolking, en daarop invloed uitoefenen.

Men beroepe zich lief niet op de akte van toelating en het regt van uitzetting, die blijven bestaan. Wij hebben 't gezegd en wij herhalen 't met nadruk, bij de vreemdelingen moet men die beginselen van het oude systeem als verloren achten. De Goeverneur-generaal moet en zal trachten ze te handhaven, maar 't zal vruchteloos geschieden of met zoo veel bezwaren gepaard gaan, dat zij van zelve in onbruik geraken.

Er heeft dus in Indië eene revolutie plaats, waarvan de Regering geen denkbeeld heeft, en waaromtrent zij hoegenaamd geene maatregelen van voorzorg neemt. Natuurlijk, men wapent zich niet tegen een gevaar, dat men niet kent. Daardoor alleen is 't verklaarbaar, dat zij de Nederlanders op Java onder strenger toezigt plaatst op hetzelfde oogenblik, dat de vreemdeling zich daar [illegible] vrijen toegang verschaft en er zich vrij zal gaan bewegen. Dan daarbij blijft het nog niet. Middelerwijl voor den Nederlander de akte van toelating en de bedreiging van uitzetting in volle kracht blijft, zal daarenboven het drukwerk van Nederland, dat altijd vrij is ingevoerd, als in de toekomst verboden zijn; maar daarentegen, tot overmaat van dwaasheid, zal de invoer van vreemd drukwerk genoegzaam geheel vrij zijn. De ongerijmdheid kan niet verder gaan.

Bij de revolutie, die Indië ondergaat, met aan vreemden invloed een uitgebreiden en moeijelijk te beteugelen werkkring te verschaffen, moest het eerste en laatste streven der Regering zijn, om aan het nederlandsch element alle uitbreiding, wasdom en kracht te geven, die zij, onder inachtneming van de noodige voorzigtigheid, kan aanbrengen. Zij moest er zich op toeleggen, met al de kracht, die in haar is, dat en het nederlandsche element bij tijds een krachtig leven erlangde, zoodat het in staat zij niet slechts aan het vreemde het hoofd te bieden, maar zoo mogelijk dat te overwinnen en in zich op te nemen.

In plaats daarvan drukt de Regering het nederlandsch element op Java den kop in, en dat op 'tzelfde oogenblik, dat het vreemde element er vrije speling erlangt.

Dit toch zal het gevolg zijn van het nieuwe reglement op de drukwerken:

De pers op Java wordt aan den band gelegd. Geen Nederlander kan het ondernemen op Java met dit reglement eene drukpers op te zetten. Zelfs geen boekhandel is er mogelijk, vooral niet een boekhandel van nederlandsch drukwerk. De regelmatige invoer van nederlandsche boeken, tijdschriften, weekbladen, dagbladen is zoo goed als onmogelijk gemaakt. Vooreerst kan niemand op Java er zich aan wagen om die op spekulatie te ondernemen. Die ze verlangt zal ze voor zich expresselijk moeten ontbieden uit het moederland. Wat een oponthoud, wat een last! Maar dan heeft hij het *cabinet noir* van den post nog door te staan. En daarenboven, dewijl hij alles voor eigen rekening moet nemen, en veel alleen voor zich moet houden, dewijl ook uitleenen even strafbaar is als verkoopen, zoo is door het reglement al gedaan wat bij mogelijkheid te verrigten is, om alle gedachtewisseling tusschen de Koloniën en het moederland af te snijden.

Daarentegen nu zal de invoer van vreemd drukwerk genoegzaam geheel vrij zijn, zoo niet wettelijk, dan toch feitelijk, hetwelk in de rezultaten hetzelfde is.

Natuurlijk zal nederlandsch drukwerk, dewijl het onvermijdelijk zal behandelen wat in verband staat tot de Regering in Nederland en het bestuur van onze Koloniën, dikwerf blootgesteld zijn aan het gevaar, om te vallen onder het wijd uitgestrekt gebied van 't koloniaal reglement. De vreemde pers daarentegen zal slechts zeldzaam spreken over aangelegenheden die nederlandsch zijn, en daardoor tot onze koloniën vrijer toegang vinden. Wat moet dan het gevolg zijn van dit reglement? Dat men op den duur onze nederlandsche bevolking, waaraan men nederlandsche lektuur onthoudt, en waarvoor men gedachtenwisseling met Nederland onmogelijk maakt, opvult met engelsche lektuur, met engelsche gedachten, met engelsche neigingen, met engelsche behoeften, met engelsche gewoonten, en haar langzamerhand, maar onberwijfelbaar van nederlandsch tot engelsch vervormt.

Singapore ligt in de nabijheid van onze bezittingen. Daar is de pers en de boekhandel vrij. Men heeft dus alle gerief, om zich daar te verschaffen wat men tot voeding van den geest verlangt, bij gemis van hetgene men om vele bezwaren niet uit Nederland kan erlangen. Eene nieuwe reden, om in plaats van hollandsche, engelsche geestvoeding op te doen.

Maar er is nog iets ergers. Zal het indiesch reglement op de drukwerken bij magte zijn, om engelsch drukwerk te weeren, als het voor onze Koloniën schadelijk mogt zijn? Met nederlandsch drukwerk zal men niet veel omslag maken. Men heeft de Nederlanders in handen. Maar de vreemdelingen, de Engelschen en Amerikanen, die hunne dagbladen uit Singapore ontvangen, zal men die kunnen in bedwang houden, en verhinderen hunne dagbladen te verspreiden, gevuld met de kritiek van de oost-indische Regering, uit Neêrlandsch Indië opgezonden, en in engelschen, in plaats van nederlandschen geest gesteld? Dat meenen wij ten sterkste te moeten betwijfelen. En

Ziedaar dan weêr een nieuw middel, om onze Nederlanders op Java tot Engelschen te maken, altijd weêr ten gevolge van het oost-indiesch reglement op de drukwerken.

Zoo loopt dan door de kortzigtigheid en onbekwaamheid der Regering hier alles te zamen, om onze Koloniën, die men voor heeft te verzekeren, tot een prooi te maken van den vreemdeling, juist door hetzelfde middel dat men aangrijpt tot behoud.

Men heeft er in zijne bekrompenheid niet op gelet, dat in Indië eene revolutie heeft plaats gehad, en dat tegen den vreemden invloed, die men toelaat, een versterking noodig en onmisbaar is van de nederlandsche bevolking, en dat het daarom nu juist meer dan ooit te voren noodzakelijk is, dat de koloniale nederlandsche bevolking in vrijer en menigvuldiger aanraking met het moederland komt.

Men spreekt van de vrijheid van drukpers als van een spooksel, dat onze Koloniën zal verwoesten. Wij willen voor als nog geen vrijheid van drukpers op Java, en die heeft ook de wet niet gewild. Men voere, gelijk de wet het voorschrijft, op de koloniale drukpers de censuur in, en tevens passe men die toe, zoo veel het noodig is en men het zal vermogen, op de produkten van de vreemde pers. Maar men late den aanvoer van drukwerken uit Nederland volkomen vrij. Daarin zal men onder anderen, een krachtig middel vinden om de Nederlanders van Java aan het moederland te verbinden, met ze mede te doen leven van onze gedachten, van onze beginselen, van onze begrippen, van onze behoeften, van onze gewaarwordingen en van onze hartstogten, liever ze betrokken in de heftigheid van onzen strijd, dan ze, vervreemd van het moederland, ter bewerking over te laten aan vreemden, onzeker op Java vijandelijken invloed, zoo als het reglement op de drukwerken het doet, welk reglement de onstaatkundigste en onzinnigste daad is, die ons ooit onder de oogen is gekomen.

Wij strijden hier niet voor de vrijheid van de drukpers. Wij strijden voor het gewigtigst staatsbelang, dat Nederland bezit, voor het behoud van onze Koloniën, dat door de onwetendheid, onbekwaamheid of kortzigtigheid van onze Regering wordt op het spel gezet, en dat wel met zoo verregaande verblindheid, dat zij moedwillig de banden der wet heeft moeten verbreken, om daartoe te kunnen komen.

Als het mogelijk is, dat na zulke daad van onbegrijpelijke dwaasheid, de man aan 't roer onzer Koloniën blijft, die haar verrigtte, dan achten wij den tijd aangebroken, dat Nederland zijn ondergang te gemoet snelt.

Men verneemt, dat de eervol ontslagen sekretaris-generaal bij het departement van Justitie, mr. C. C. E. d'Engelbronner, zich bij een eerbiedig adres aan Z. M. heeft gewend, en daarbij te kennen gegeven, dat hij het hem toegekende wachtgeld, onder de daarbij bepaalde voorwaarden niet konde aannemen. De heer d'Engelbronner heeft zich te gelijkertijd als advokaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden doen inschrijven.

Uit 's Hage wordt aan de *Utr. Ct.* het volgende geschreven:

»Op voordragt van hunne Exc. de ministers van oorlog en koloniën, is door Z. M. besloten, dat er, tot bekoming van vrijwilligers voor het leger in onze overzeesche bezittingen een werfdepôt zal worden opgerigt aan de zwitsersche grenzen. Door Z. H. den groothertog van Baden is verlof verleend om gemeld depôt op te rigten in de stad Lorrach in het noordelijk gedeelte van Baden, op korten afstand van Bazel. Tot kommandant van hetzelve is benoemd de luit.-kol. Scharten van het nederlandsch-indische leger; aan hetzelve zullen verder worden geplaatst een militair geneesheer tot het verrigten van het geneeskundig onderzoek, en een kader onderofficieren en korporaals zoo veel mogelijk Zwitsers of van duitsche afkomst. Op den 15 der volgende maand zal gemeld werfdepôt in bovengemelde stad zijne funktien beginnen uit te oefenen."

Het *Residentieblad* meent te mogen verzekeren, dat het wetsontwerp op het onderwijs thans bij den Raad van State in overweging is en waarschijnlijk binnen 14 dagen bij de Tweede Kamer zal inkomen.

Ook dat op de jagt en visscherij wordt aan de leden der Kamer verzonden.

Door de britsche postadministratie is eene nieuwe dienst van stoompakketbooten op Australië aangelegd, welke, zoowel van Southampton als van Marseille uitgaande, en in de rigting van Alexandrië loopende, in verband met andere pakketbooten aan gene zijde van de landengte van Suez, nagenoeg op denzelfden voet als de dienst van de indische landpost is ingerigt, ofschoon daarvan geheel onafhankelijk en op zich zelve staande.

Er is voor de ingezetenen van het rijk gelegenheid om door middel van die pakketbooten, zoowel over Southampton als over Marseille, brieven te verzenden en te ontvangen.

De pakketbooten vertrekken voor de eerste maal van Southampton op 28 Februarij en van Marseille op 2 Maart aanstaande. Voorts ten tweede malen van Southampton op 12 en van Marseille op 18 Maart, en vervolgens op de laatstvermelde dagen in elke maand.

Voortaan worden met deze gelegenheid verzonden al de brieven bestemd voor *New Zuid-Wallis*, *Victoria*, *Zuid-Australie*, *West-Australie Tasmania* of van *Diemensland* en *Nieuw-Zeeland*, ten ware op het adres eene andere wijze van verzending is aangeduid.

De brieven zijn hier te lande bij het vertrek onderhevig aan eene gedwongen frankering over den afstand van de plaats van afzending tot aan de haven van ontscheping in Australie, Het port bedraagt bij verzending over Southampion 70 cents den enkelen brief met toepassing der gewigtsprogessie van 15 tot 15 wigtjes; en bij verzending over Marseille 50 cents met toepassing der progressie van 7½ tot 7½ wigtjes.

Bij den minister van Finantiën is ontvangen eene som van twee honderd achttig gulden, door een onbekende onder het postmerk *Rotterdam*, van den 11den dezer, in bankpapier ingezonden, tot voldoening van successieregt van een mondeling gemaakt legaat; alsmede een coupon, groot *f* 12½, door een onbekende, tot voldoening van verschuldigd successieregt.

HOORN, 12 Februarij. Op de markt alhier werden 18 stapels kaas aangevoerd, wegende te zamen 4419 Ned. ℔. Prijs: kleine hooi *f* 27,50.

HARDERWIJK, 16 Febr. Behalve een schip met koloniale troepen, dat naar Oost-Indië tegen het laatst dezer maand zal vertrekken, zullen in de aanstaande maand nog 3 à 4 volgen; men verwacht nog 2 à 300 man van het vreemden-legioen. De kazerne is zoo vol, dat ongeveer 80 militairen in de oude Fransche Kerk nachtverblijf houden; het handgeld, hetwelk hier uitbetaald wordt, bedraagt thans voor een geboren Hollander *f* 100, voor een vrijwilliger, tot een der regementen behoorende, *f* 40, en voor militairen van het vreemden-legioen *f* 60.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

BERLIJN, 16 Febr. Men verzekert, dat in de conferentie over de zaken van Neufchâtel Pruisen het initiatief zal nemen over de voorstellen tot schikking.

Op verzoek van den Prins van Pruisen heeft Lindenberg gratie erlangd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Febr. Men geeft zich aan vele gissingen over ten aanzien van 't geen de rede des Keizers bij de opening der Wetgevende Kamers zal behelzen; daar die rede binnen een paar dagen bekend zal zijn, zoo onthouden de bladen zich over die gissingen uit te weiden. Overigens is men zonder eenig iets beteekenend politiek nieuws.

Men kent nu den tekst der mazzinistische proklamatie die te Napels is verspreid; ze bevat een beroep op het leger en de zeemagt der Beide-Siciliën, om Milano den koningsmoorder te wreken. Bij de lezing van dat schandschrift, is men in 't onzekere, wat het meest te berispen, of de diepe zedelijke ontaarding van hen die het opgesteld, of de dwaasheid van hen, die het verspreid hebben, immers het kan geen ander gevolg hebben den den afschuw van alle brave lieden wekken, en in 't gemoed van Napels' Koning het denkbeeld van vergevensgezindheid smoren en den uitvaardiging eener amnestie, waarvan de verdaging voor het koningrijk de ernstigste gevolgen kan hebben. 't Is misschien dat doel, 't welk men veeleer heeft willen bereiken dan de aanhitsing tot nieuwe misdaden.

— Men zegt dat men 't eindelijk eens zou zijn geworden omtrent de grondslagen van een schikking ten aanzien der neufchatelsche zaak en zou men die aan de tusschenkomst van Keizer Napoleon te danken hebben, die niet opgehouden heeft Zwitserland te ondersteunen tegen den vijandigen invloed, dien de te Berlijn uitgewekene koningsgezinden in de raadsplegingen van Pruissen trachtten te doen gelden. De terugkeer van de neufchatelsche raadsleden, de heeren Piaget en Humbert, naar Zwitserland schijnt ook aan te duiden, dat voor het oogenblik de grootste bezwaren verwijderd zijn.

— Bij de uitnoodiging door Ferruk-Kan aan de vreemde te Parijs resideerende ministers gedaan, was de datum van den 12 en 14en tot de ontvangst bepaald; een der diplomaten, meenende dat men van den 12 tot den 14en had bedoeld, vertoonde zich aan het hôtel van den perzischen gezant, toch was zeer verwonderd, ziende dat er in 't hotel geen aanstalten waren gemaakt om zijn plegtig bezoek in gala-gewaad te beantwoorden.

Door Ferruk-Khan evenwel ontvangen, erkende de diplomaat spoedig zijne vergissing en verzocht deswege verschooning, waarop Ferruk-Khan antwoordde, dat hij te goed met de europeesche begrippen bekend was om zijne westersche kollegaas bloot te stellen met hem hunne betrekkingen aan te knoopen op een *Vrijdag* en bovendien op den *dertienden* der maand.

— Voortdurend wordt het leger verminderd. De raad van State wil het cijfer er van op 37000 man brengen. De Keizer zou er toe overgegaan zijn om 8000 man der keizerlijke garde er voor te offeren.

— De geruchten omtrent de te houden rede des keizers, zijn eenstemmig in de beweering, dat ze van vreedzame strekking zal zijn. In zijn salons zou de Keizer zijn genoegen hebben te kennen gegeven, dat hij aan 't land niet alleen zou kunnen verkondigen, dat het ten aanzien der buitenlandsche staatkunde, maar ook wat het binnenland betreft, in voorspoedigen toestand verkeert.

— Men spreekt van het aanstaande vertrek van Ferruk-Khan naar Londen; men vertrouwt dat alsdan de laatste moeijelijkheden, ten gevolge daarvan voor beide partijën zullen worden uit den weg geruimd.

— De *Moniteur* bevat drie keizerlijke dekreeten, houdende benoeming van de hh. Delanglerie, Decuse en Maupoint tot Bisschoppen van Belley, Viviers en Saint-Denis.

— Te Marseille is de Hydaspe aangekomen met berigten uit Konstantinopel dd. 5 dezer, die van alle belangrijkheid ontbloot zijn.

— De russische bladen behelzen het verhaal van een ontmoeting tusschen de keizerlijke troepen en de bergbewoners van Chemyl in den Kaukasus, ter gelegenheid van het boren van een weg door Tchetchenież. Het opperhoofd der bergbewoners had onder de aanvoering zijner zonen tegen de Russen een aanzienlijke magt gezonden, maar naar 't schijnt hebben zij onverrigter zaken moeten terugtrekken.

— Den 12en is in de Onze Lieve-Vrouwe kerk de plegtige dienst gevierd voor de zielerust van Mgr. Sibour.

Den vorigen avond na de Vespers en den Angelus, heden ochtend ten zeven ure, vervolgens ten kwart voor tienen werd de doodklok van Notre-Dame geluid, aan welk treurgelui zich dadelijk daarop al de kerkklokken van Parijs paarden.

De kerk van Onze-Lieve-Vrouw was tevens eenvoudig en indrukwekkend in rouw gehuld. Het koor was geheel behangen met lange zwarte met hermelijn omboorde draperiën, waar tusschen de wapenschilden van Mgr. Sibour prijkten. Op het altaar, welks versierselen met floers waren bedekt, verhief zich een groot zilveren kruis, dat blinkend uitkwam op de zwarte behangen van den achtergrond.

De bisschoppelijke zetel van Mgr. Sibour stond op de gewoonlijk plaats met een lang floers bedekt.

Te midden van het koor stond de lijkbaar onder een prachtig verhemelte van zwarte met hermelijn omzoomde draperiën. Voor de lijkbaar waren de mijter, de staf en het kruis van Mgr. Sibour geplaatst. Het lijk van den ongelukkigen vermoorden prelaat stond op de baar. De banken der kanunniken in het koor en de preekstoel waren ook met zwart behangen.

Reeds des ochtends vroeg was een tallooze menigte naar *Notre Dame* gestroomd, en had de kerk, het voorplein en de omliggende straten gevuld. Talrijke detachementen der parijsche garde te voet en te paard, bezetten het plein der hoofdkerk.

Op klokslag van tien ure trad de Kardinaal Mathieu, Aartsbisschop van Besançon, de kerk binnen, en schier in denzelfden oogenblik begon de lijkdienst.

Mgr. Mathieu nam plaats op den op eene verhevenheid staande aartsbisschoppelijken zetel, ter regterzijde van het altaar, en onder een verhemelte. Hij was bekleed met een versiersel van zwart fluweel en gewaterde zilveren stof. Voor hem en iets lager waren gezeten, de Bisschoppen van Versailles, van Orleans, van Evreux; mgr. Jacquemet, Bisschop van Nantes; Dufresne, Bisschop van Nevers; de Chalondon, de nieuwe Aartsbisschop van Aux, enz. allen in violetkleurige toga's, met zwarten stool. De kanunnikken van Parijs, met hunne roode manteltjes en het aan een breed zwart lint hangend kruis, de Pastoors van Parijs, de Aalmoeseniers, de Vikarissen, in koorhemd met zwarten stool, vulden het koor.

Ook voor de talrijke deputatiën van geestelijke orden in haar eigenaardig gewaad, waren plaatsen in het koor bestemd. Men zag er ook Kapucijnen, barrevoets en in hunne pijen. Oratorianen in hunne witte gewaden en Dominikanen, ook in 't wit met zwarte mantels enz. enz.

De geestelijke vrouwenorden waren er talrijk vertegenwoordigd. Men onderscheidde er gasthuiszusters van Franche Comté in witte hemelsblaauwe kleeding; de zusters van *Bon-Secours* van Moulins; de liefdezusters van Parijs; nonnen der Karmelietenorde, enz.

De verscheidenheid van geestelijke gewaden, zoo vol beteekenis en zoo schilderachtig gaf aan het indrukwekkend schouwspel het kenmerk eener grootsche eerbiedwekkende godsdienstplegtigheid der middeleeuwen.... 't was inderdaad treffend!

De muziek, gedurende de plegtigheid, werd op bewonderenswaardige wijze uitgevoerd.

Het schip der kerk werd bezet door ministers, generaals, overheidspersonen, ambtenaren, gedeputeerden van den Senaat, van den raad van State, van de Rekenkamer, van het wetgevend ligchaam, adjudanten door den Keizer gezonden, en notabiliteiten uit alle standen, waaronder men onderscheidde den generaal Cavaignac,

vriend van Mgr. Sibour, en die Z H W tot Aartsbisschop van Parijs had benoemd.

De lijkrede is uitgesproken door den Hoogw. Heer de Place, kannunik van Parijs; gedurende die lijkrede waren de dienstdoende Kardinaal en de aanwezige Bisschoppen in de bank der kannuniken gezeten.

Ten drie ure des namiddags is het hart van Mgr. Sibour plegtstatig naar de kerk van Saint-Etienne-du-Mont overgebragt, vergezeld van talrijke geestelijken, aan 't hoofd waarvan Mgr. Jacquemet, bisschop van Nantes.

Op het oogenblik, dat de modepronkers in de hoofdstad tot ongehoorde prijzen het blaauwe vossenbont opkochten, vertoonden zich de ontelbare lakkeijen en koetsiers van Prins Youssoupoff met groote (*kardinalen*) schoudermantels van dat bont. Ieder dier mantels is plus minus 2000 gulden waard. Men begrijpe de teleurstelling van onze modepronkers, die met de knechten van den prachtlievenden Boyard de konkurrentie niet konden volhouden.

— In den *Constitutionnel* leest men, dat de prinses Bariatinsky, moeder van den opperbevelhebber van het russische leger in den Kaukasus, en een der aanzienlijkste dames van het rijk zoowel door haar begaafdheden als rijkdom, in de St.-Pieterskerk te Rome de katholieke godsdienst heeft omhelsd. Bereids sinds lang bereidde zich die uitmuntende vrouw tot die groote daad voor, door de beoefening van alle christelijke deugden: haar hart was een brandend vuur van liefdadigheid. St. Petersburg is haar de stichting van verscheidene liefdadigheidsinstellingen verschuldigd, welke zij met haar eigen geld bekostigd heeft. Twee jaren geleden, heeft zij in een afgelegene wijk der hoofdstad een nette kleine abdij in den gothischen stijl doen bouwen, waarvan zij zich als overste aanstelde. Dit bekoorlijk verblijf is omringd door bloemen. Wat zal nu van deze godsdienstige orde te midden der vermaken van Petersburg worden? Zullen de jeugdige zusters, waarvan prinses Bariantinsky zich omringd had, hare voorbeeld harer overste volgen en zich tot het katholicismus bekeeren?

ENGELAND.

LONDEN, 12 Febr. Zooals reeds gemeld is, bedraagt de vermindering op de begrooting van oorlog een zeer aanzienlijk cijfer; het is 9 millioen lager dan dat voor 1856-1857 en 24 millioen lager dan dat voor 1855-1856.

— Het antwoord door sir Robert Peel heden avond gegeven op de interpellatie van den heer Stafford, ter zake van de beruchte redevoering te Birmingham, luidde in de hoofdzaak als volgt:

„Ik geloof niet dat het Huis een bevoegde regtbank is voor wier balie ik moet geroepen worden om rekenschap te geven van een door mij uitgesproken rede; ik ben echter bereid over deze gewigtige zaak de meest juiste en de naauwkeurigste opheldering te geven. (*Gelach.*) Bedoelde rede is door mij uitgesproken in eene vergadering, op verzoek van het lid voor Nord-Warnickeshire (de heer Adderley), en ik was er volstrekt niet op voorbereid; overigens heb ik de gewoonte niet mijne redevoeringen naderhand te lezen: daar ik mij verlaat op de bekwaamheid en de getrouwheid, waarmede de dagbladen de openbare toespraken weêrgeven. Ik kan mij onmogelijk de juiste bewoordingen herinneren, waarvan ik mij bij deze gelegenheid heb bediend, vooral na gedurende anderhalf uur gesproken te hebben, zonder de minste aanteekening vóór en na het spreken; doch desniettemin neem ik de verantwoordelijkheid van hetgeen ik zeide op mij. Ik betreur het zeer, dat de opmerkingen welke ik in die redevoering maakte, wat haren zin betreft, verkeerd opgevat en uitgelegd zijn; want ik kan aan het Huis de verzekering geven, dat het op verre na niet in mijne bedoelingen lag, of liever dat het volstrekt niet in mijn aard of in mijn karakter ligt, iemand, wie het ook zij, te grieven. (*Toejuiching.*) Men heeft mij aangaande graaf de Morny laten zeggen: „dat hij de grootste spekulant van Europa was"; mijne woorden zijn verkeerd opgevat; al wat ik heb gezegd of willen zeggen, is niets anders geweest dan wat een edelman kan zeggen van een edelman, en wanneer die edelman zijn vriend is. (*Toejuiching.*) Ik kan aan het Huis verklaren, dat ik met de uitdrukkingen, waarvan ik mij bediende, geene bedoeling heb gehad op eenigerlei wijze het karakter van graaf de Morny aan te tasten. Iets anders is het wat grootvorst Konstantijn betreft. Ik heb gezegd dat de groothertog niet inboezemde de gevoelens „van een vrij en loyaal zeeman" (*gelach*); die woorden zijn niet van mij, zij werden gesproken door een dapper admiraal. (*Gelach.*) Maar in mijne rede heb ik niets kwaads of beleedigends gezegd of willen zeggen van grootvorst Konstantijn of van het russisch keizerlijke Huis. Ik heb gezegd dat grootvorst Konstantijn met groote verstandelijke vermogens is begaafd, dat hij een man is die de zaken van zeer nabij beschouwt (*gelach*); zie, dat heb ik willen te kennen geven, en voorts nog dat hij geen gewoon zeeman is. (*Gelach.*) Het doet mij innig leed, dat ik iets zou hebben kunnen zeggen dat aan den prins de Ligne onaangenaam voorkwam. Het is waar, dat ik, hem sprekende, heb ik gezegd dat de prins „een stijf en log voorkomen had als de bijenkorf van koningin Elizabeth"; maar ik beroep mij op het geheugen van mijn geachten vriend, den heer Adderley, die tegenwoordig was toen ik sprak, en ik bezweer hem te verklaren, of één woord aan mijne lippen is ontvloeid, dat den geest van het stijfste, van het meest konservatieve lid van het Huis kon beneveleu. In mijne rede heb ik niets anders willen doen dan beproeven, om oppervlakkig, en zonder er een grooter gewigt aan te hechten, te schetsen wat ik had gezien. De mensch is aan dwaling onderhevig. Heb ik mij bedrogen, het spijt mij innig; mogt ik onwillekeurig iemand beleedigd hebben, ik vraag er in dezen oogenblik opregt verschooning voor. Ik wil hopen dat mijne verschooning als de meest voldoende *amende-honorable* moge beschouwd worden, die ik doen kan."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Feb. In 't begin van Mei, naar men beweert, zullen de Keizer en Keizerin een reis naar Pesth doen en zou door hunne Majesteiten aldaar gelijk te Milaan een algemeene amnestie worden afgekondigd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 16 Februarij.

BEVALLEN (12 Febr.): J. Adel, geb. Hoogslag, D. – C. Berger, geb. van Gogswaardt, D.

OVERLEDEN (11 Febr.): W. D. Braskamp, 62 j. – J. C. van der Waeijen Warin, 77 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		13 FEBR. 4½ u. gebl.	14 FEBR.		4½ u. gebl.
Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pCt.		63⅞	63⅞	a	63 15/16
Dito Dito	3	76 5/16	76¼		
Dito Dito	4	95⅜	95½	96	95 11/16
Overzeesche Bezittingen	4	94⅝	95⅛		95¼
Amortisat. Syndik.	3½		91		
Actien Ned. Bank					
Handel-Maatschappij	4½				
Maatschappij van Weld.	4	62	62		
Oblig. Rijn-Spoorw.	4				
Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	52¼	52½		
Frankrijk, Obligatiën	3	64			
Spanje, Onbep. Stukken			24¾	24⅝	24 9/16
Dito	3	41½	41⅜	41½	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	37¾	37½	37⅝	37 9/16
Coupon-Bewijzen		6⅜	6 1/16	6 1/16	6 1/16
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3	45½	45 5/16	45⅝	45 5/16
Dito Uitgestelde		24¾	24⅝	25	
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	104⅝	104¼	104¼	
Dito Dito 1828 en 1829	5	103¾	103¾		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5				
Inschr. bij *Stieglitz* 5e Serie	5	94¼	94¼		
Dito idem 6e	5	96⅞	96 7/16	96 7/16	
Certifikaten te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	4½				
Dito dito *Hope* en Co	4	85¼			
Dito bij *Stieglitz* en Co	4	84¼			
Dito bij id. 5de Serie					
Dito in Zilver					
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6				
Polen, Aand. met Lot. fl. 500		152	151½	152	
Schatkist-Obligatiën	4	78½	78½		
Oostenrijk, Metalliek	5	77¾	77⅞	78¼	78
Dito rente te Amsterdam	5	87	87	87¼	87
Dito Nationale	5	79¾	79¾	79 15/16	79 15/16
Dito	2½	40¼	40	40¼	40 5/16
Ween. Bank bij *Goll* en Co.					
Dito	4	63⅛	63⅝		
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854			330		
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Napels, Cert. bij *Rotschild*	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	3				
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5				
Dito 1843	5				
Mexiko	3	21⅞	21⅞		
Dito Onbepaalde	3	21⅞	21⅝		
Peru	4½	77¼			
Grenada à £ 100		22	21⅞	22	
Dito Uitgestelde	1	6¼			
Ecuador a £ 100		14⅜	14⅞	15	
Venezuela, a £ 100	4½	35⅛	35¼		
Dito Uitgestelde	2¼	18⅞			
Amerika, Bank-Aktien Cert.					
Dito Orig.					
Grieken, Bl. 1825	5	6	6		6 1/16

Thes. 103; Sp. Rot. 115; Prost 56, 57; Illin. 94½, ¾; B. Sp. 31; Grenada onb. 21⅞, 22; Ecuador onb. 14 7/16, ½; Venezuela onb. 35½; Grieken, roode 1824 6, ¼.

Willige markt, met levendigen handel in spaansche en oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt., Prolongatie, 4 pCt., Diskonto 5 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 14 Febr. Fransche 4½ pc. —; 3 pc. 68.65; 4½ pc. Spanje 24⅛; 3 pc. id. 38¼; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 89.

MADRID, 13 Febr. 3 pc. Schuld 38.60; id. 1 pc. 25.15.

LONDEN, 14 Febr. Cons. 93⅞. Spanje buit. 3 pc. 41⅛; id. id. 1 pc. 24⅝; Rusl. 5 pc. 108½; id. 4½ pc. 96½; Holl. 4 pc. 98½; id. 2½ pc. 65; Sard. 5 pc. 88½; Braz. 103; Peru 4½ pc. 80; Gren. uitg. 7; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22; Portugal 3 pc. 45; Ecuador 15; Venezuela 38½; Wissel op Amst. 11.18; Hamburg 13.6½.

WEENEN, 14 Febr. Met. 5 pc. 85; id. 4½ pc. 75½; Bank-Aktien 1041; Credit Anst. 293; Wissel op Londen 10.10; Amst. —; Parijs —; Goud 8; Zilver —.

BERLIJN, 14 Febr. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 106; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 18½; Amst. kort 142½; Hamb. 151; Petersburg —.

HAMBURG, 14 Febr. Spanje 1 pc. —; id. 3 pc. 2½; Rusl. 5 pc. 100; 4½ pc. 89½; 3 pc. Mexikanen 10; Noord-Duits. bank 97; Wissel op Londen 3/m. —; id. kort —; Amst. —.

FRANKFORT, 14 Febr. 5 pc. Met. 81½; 1 pc. Spanje binnenl. 24⅛; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

WISSELKOERS.

Parijs	2/m.	f 55½	Liverno	2/m.	f 39½
	zigt	55 11/16	Napels		82½
Bordeaux	2/m.	54⅞	Petersburg		1.82
	zigt	55¼	Weenen	6/w.	33¾
Madrid	3/m.	238	Augsburg		33 15/16
Cadix		238	Frankfort		99
Seville		237	Hamburg	2/m.	35
Bilbao		237		zigt	35 1/16
Lissabon		89	Londen	3/m.	11,62½
Porto		89		zigt	11,75
Genua	2/m.	45½	Rotterdam		

HANDELSBERIGTEN.

LONDEN, 14 Febr. *Rijst.* 12000 b. gingen tot volle prijzen van de hand. Madras 10 s. a 10 s. 3 d. voor pinky en 13 s. 6 d. voor redelijk blank Bengaal.

Koffij vast. Ceylon Native bleef onder 59 s. te koop.

LIVERPOOL, 13 Febr. *Katoen.* In het begin der week was de vraag voor amerikaansche soorten beperkt en werden dezelve overvloedig tot vorige prijzen aangeboden, maar tegen het einde der week werd de vraag levendiger en de vorige prijzen werden iets overschreden. Voor Egyptische werd, wegens de gereduceerde voorraad, ½ d. hooger betaald. Vooral de braziliaansche soorten worden insgelijks ¼ d. meer aangelegd. De voorraad bestaat uit 341,200 b. tegen 409,990 b. het vorige jaar. De aanvoeren van af 1 Januarij bedragen 300,294 b. tegen 369,224 b. in 1856; de verkoopen van af 1 Januarij 329,650 b. tegen 431,620 in 1856. Voor konsumptie werd sedert 1 Januarij genomen 228,100 tegen 303,030 b. in 1856; voor spekulatie 73.570 b. tegen 75,560 in 1856.

HAMBURG, 13 Febr. *Koffij.* Het artikel blijft zeer veel gunst genieten, en zouden er vele zaken zijn tot stand gekomen, indien de voornaamste houders meer tot afdoeningen voor bestaande prijzen geneigd waren; de meeste rekenen echter op eene verhooging.

De voorraad is uiterst gering ten gevolge der belangrijke afvoeren en men kan slechts aan den vraag der spekulanten voldoen voor verkoopen van zeilende ladingen, gelijk dan ook reeds sedert 14 dagen geschied. De laatste dagen was men iets kalmer in afwachting der berigten van Rio.

Suiker. Men heeft eene verhooging van 4 a 8 toegestaan, doch de geringe keus verhinderde veel omgang.

Rijst vast. Uit de 1e hand werden afgedaan 2500 b. Arracan en 2500 b. Bengaal.

Cassia lignea gewild en prijzen vast op 12¾ a 12⅞.

Peper en *Piment* insgelijks gevraagd tot iets hoogere prijzen.

LIVORNO, 7 Febr. *Suiker.* De afgeloopene week werden 100,000 kil geraff. W Z à lires 44 tara 1¼ % en 50,000 kil. V O à lires 44 à 46 verkocht.

NEW-YORK, 29 Jan. De vraag was zeer levendig en alle passende partijen vonden oogenblikkelijk tot verhoogde prijzen koopers, zoo voor Liverpool, Frankrijk en het Vasteland, als voor onze spinners en op spekulatie; de verbetering is van ¼ a ⅜ c. De verkoopen bedroegen deze week 12000 balen en de uitvoeren 5507 balen.

De berigten van het Zuiden brengen volstrekt geene verandering in de raming der oogst op minder dan 3 millioen. Het beste bewijs vindt men in het feit, dat de houders te N. Orleans en te Mobile de vorige maand standvastig geweigerd hebben de kleinste reduktie in hunne vraagprijzen toe te staan, niettegenstaande de belangrijke voorraad, de groote aanvoeren, de hooge prijzen en het gebrek aan vraag voor Engeland. De voorraad is aan het verminderen, de ontvangsten zijn niet meer de helft van hetgeen zij voor drie weken waren, en de prijzen hebben volgens de laatste telegraphische berigten eene veel hoogere tendenz.

Wij laten hier volgen den gang van het artikel gedurende de laatste vier jaren:

	1857.	1856.	1855.	1854.
Totale aanvoeren	1.943.000	1.905.000	1.245.000	1.329.000
„ uitvoeren	798.000	1.129.000	847.000	636.000
Voorraad	1.317.000	855.000	565.000	556.000

Granen. Sedert den 27 December heeft het weder zich veel verzacht en bestaat er hoop dat binnen weinige dagen het ijs zal verdwijnen. De langs de rivier gelegene pakhuizen zijn ongenaakbaar geweest, zoodat de omzettingen allerombeduidenst waren, terwijl de berigten van Europa nog tot die kalmte bijdroegen. Alleen is Meel 10 à 15 c. lager genoteerd.

NEW-ORLEANS, 24 Jan. *Katoen.* Aanvoeren 51,387 b. uitvoeren 57,193 b. De berigten uit Europa hebben de houders iets vaster gestemd, doch is verhooging slechts gedeeltelijk toegestaan. Latere berigten werken evenwel omgekeerd en werden partijen ⅛ a ¼ c. lager verkocht, op welke prijs de markt sluit. De totale verkoopen bedroegen 67,500 b.

HAVANA, 25 Januarij. *Suiker.* Niettegenstaande de ongunstige berichten van Engeland, werd er veel door spaansche en andere vreemde huizen ingekocht. Alles wat van drooge waar aankomt, vindt tot volle prijzen koopers. De voorraad bestaat uit 36000 kisten zoo oude als nieuwe oogst; het slechte weder verhindert de aanvoeren van het binnenland. De 1e en 2e hands voorraad te Matangas bedraagt 17000 kisten. De berichten opzichtens de oogst zijn zeer uiteenloopend, men beweert dat de vorst en de droogte veel kwaad hebben gedaan.

Honig gezocht maar schaarsch a 4½ real.

Tabak stil. De vorst heeft veel kwaad aan de plant gedaan, en men ontvangt veel klagten van Vuelto Abajo.

Vrachten onveranderd. Naer cours om order £ 215 a £ 223.

Wisselkoers. Londen 4 a 4½ pCt.; Parijs 7¼ a 7½; Antwerpen 7¼ a 8; New-York 6¼ a 6½.

RIO DE JANEIRO, 13 Jan. *Koffij.* Sedert de laatste berigten van 15 December vonden dagelijks regelmatige inkoopen plaats, ter geheele of gedeeltelijke belading van bevrachte schepen. De exporteurs toonden zich echter nog schroomvallig tot aan de aankomst der berigten tot 23 November van Londen en 19 November van New-York, als wanneer, niettegenstaande de ongunstigheid vooral der laatste tijdingen, aanzienlijke transactien tot stand kwamen, namelijk 61000 b. in 2 dagen tot 100 rs. boven de laatste noteering. De prijs bleef onveranderd, doch de afdoeningen zijn beperkt.

Wat betreft de nieuwe oogst, luiden de berigten zeer ongunstig en wordt dezelve naauwelijks op de helft van die van het vorige jaar geraamd.

Vrachten. Laag. Voor het kanaal wordt genoteerd 40 a 45/.

BAHIA, 17 Jan. *Suiker* met levendige vraag en de prijzen hebben eene nieuwe verhooging ondergaan.

BUENOS-AYRES, 31 December. Het afgeloopen jaar hebben wij dezelfde vooruitgaande beweging waargenomen als in 1855, doch in grooter mate. Drooge *Huiden* monteerden van 38 op 78 realen of 35 %, en de gezouten van 46 op 58 realen of 23 %. Deze beweging heeft zich vooral doen opmerken gedurende de laatste zes maanden; voor dien tijd waren de koopers te schroomvallig, en hebben zij zich slechts noodgedwongen aan elke verhooging onderworpen. Het schijnt dus dat de consumptie van bewerkt leder de productie der grondstof overtreft, en indien deze verhouding voortduurt dan is het moeijelijk te bepalen waar de rijzing der prijzen zal ophouden.

De uitvoeren der beide laatste jaren.

	1855.	1856
Gedroogde Huiden	873,139.	748,320
Gezouten	356,676.	436,086.
Totaal	1,229,815.	1,184,406.

Vrachten. Voor Engeland: Gedr. Huiden 90 sh., gezouten 45 sh. a 47 s. 6 d.

Wisselcours. Londen 69 sh. 6 d. a 70 sh.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 12 Febr. Johan, Vijf Vrienden, Samarang. — 13 Febr. Munnix, Javaan, Batavia.

HELLEVOET, 13 Febr. Laseur, Gouverneur-Generaal Rochussen, Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 16 Febr., in lading naar:

Keulen.	H. J. Wilson, Cöln N°. 20.
Ruhrort.	C. Scholten, Hoffnung.
Maintz.	J. Leydekker, Maintz N°. 2.
Frankfort.	G. J. Andres, Frankfort N°. 9.
Ludwigshaven en Mannheim.	H. J. Wilson, Rijn en Amstel.
Wesel.	E. T. Beijer, de Hoop.
Mannheim.	M. Buchner, die Harmonie.
Dusseldorp en Neuss.	W. Wientjes, Niederrein N°. 2.
Duisburg.	F. Kusen, Niederrhein N°. 12.

Rijnhoogte. ARNHEM, 13 Febr. 0 el 93 duim.
KEULEN, 13 „ 5 vt. 9½ „

Advertentiën.

Te ZWOLLE, den 11 Februarij 1857 overleed, na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten, de Wel-Edele Heer HERMANUS THEODORUS SCHAEPMAN, diep betreurd door Echtenoot en kinderen. (2933)

(2932) Diep bedroefd door het afsterven van mijne dierbare Moeder CATHARINA LAAN, op 10 Februarij jl., trof mij heden op nieuw de smartelijke ramp, dat mijn waarde Vader JAN TER MEULEN, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der Kerk, het tijdelijke met het eeuwige verwisselde. Hij bereikte den ouderdom van bijna 67 jaren. God geve mij krachten, deze dubbelde slagen te dragen.

H. TER MEULEN.

ENKHUIZEN, 14 Februarij 1857.

LOTERIJ

ten behoeve der Arme Kinderen in het St-Aloysius-Gesticht alhier.

Met vergunning van Z. M. den Koning zal door de Heeren Vereeniging tot Weldadigheid ten behoeve van bovengenoemd Gesticht op den 24e Februarij eene verloting gehouden worden van verschillende voorwerpen tot dit weldadig doel van onderscheidene zijden door geschenken bijeengebragt. Daaronder munten vooral uit: eene prachtige pendule, fraaije bloemvazen, keurig bewerkte dameshandwerken, enz., enz. hetgeen alles van Maandag den 16 tot en met Vrijdag den 20 Februarij te bezigtigen zal zijn in het lokaal der Bibliotheek van de Heeren Vereeniging tot Weldadigheid in de Nieuwe Spiegelstraat bij de Heerengracht, X N°. 662 van des voormiddags 11 tot des namiddags 4 ure. De loten zullen aldaar te verkrijgen zijn voor *f* 1.

Zij die door het inzenden van voorwerpen tot het welslagen van dit liefdadig pogen zouden willen medewerken, worden verzocht die voorwerpen aan het St-Aloysius-Gesticht of aan het lokaal der Bibliotheek te doen bezorgen. (2915)

(2931) **Correspondentie.**

Iemand, die meerdere kinderen heeft verloren, is weinig genegen, om gekheid te maken. De strekking mijner laatste advertentie was derhalve eene geheel andere; doch daarmede heeft niemand iets te maken, wanneer de redactie niet weigert ze op te nemen.

Om een anonyme kladdepot bekreun ik mij weinig.

Dr. TE WELSCHER.

LICHTENVOORDE, den 14 Februarij 1857.

AANBESTEDING.

Het Parochiaal Kerkbestuur der R. K. Gemeente te Soetermeer, zal op den 3den Maart e. k., des morgens ten 12 uren, ten huize van JACS VAN BOHEMEN, in de Zwaan te Zegwaart, onder nadere approbatie bij inschrijving aanbesteden:

Het Amoveeren der Oude en Opbouwen eener Nieuwe Kerk met gemetselden Toren.

Voor genoemde gemeente, waarvan de bestekken, van af Woensdag den 18den dezer ter lezing zullen liggen, te *Leiden*, bij A. SWINKELS, op de Koepoortsgracht; te *Gouda*, in de Zalm; te *Delft*, in de Stads Herberg; te *'s Hage*, in de Kroon; te *Rotterdam*, in het Fransche Koffijhuis; te *Amsterdam*, in het Vosje; te *Haarlem*, in het Zuid-Hollandsche Koffijhuis; te *Arnhem*, bij den DOKTER; te *Nijmegen*, bij de Wed. ARIENS; te *Utrecht*, in de Liggende Os; te *Soetermeer*, bij L. DEN OUDEN en met de teekeningen te *Zegwaart*, in de Zwaan voornoemd.

Nadere informatiën bij den Architect GERD. VAN VOGELPOEL te Utrecht, door wien *in loco* aanwijzing zal worden gedaan, op Vrijdag den 27 Februarij, terwijl men 's wekelijks, 's Maandags en Vrijdags bij den Heer VLASMAN te *Soetermeer* inlichtingen kan bekomen.

De bestekken zijn op *franco* aanvrage à *f* 1.00 verkrijgbaar, bij de Wed. J. R. VAN ROSSUM, Boekhandel te Utrecht. (2930)

De Pillen van Holloway bezitten eene verbazende kracht ter herstelling van eene *algemeene verzwakking.* Afschrift van eenen brief van JOHANNES ADRIANUS VAN DER WERF, te *Samarang*, aan den Professor Holloway. »Mijnheer! Sedert een aantal jaren leed ik aan eene trapsgewijs toenemende verzwakking, en was nabij om te bezwijken; ook verklaarden mijne geneesheeren dat er geene hoop op herstel was; tot ik eindelijk besloot owe pillen te beproeven, en na dezelve vijf weken gebruikt te hebben, begon mijn toestand zeer te verbeteren; voorts na verloop van twee maanden was ik geheel hersteld.»

(*get.*) J. A. VAN DER WERF.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche-straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, depôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, depôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244; *Holloway's Etablissement.* (2592)

De Moord van den Aartsbisschop van Parijs.

Met Portret. *Prijs* 50 *Cents.*

Heden ziet het licht bij den Boekh. N. DE ZWAAN, te Utrecht, eene Brochure, inhoudende:

Levensbeschrijving van den Aartsbisschop, *met Portret.* — De Moord. — De Begrafenis. — Leven van Verger. — Nadere bijzonderheden betrekkelijk die misdaad. — Het Verhoor. — Het Vonnis. — De teregtstelling. — Testament van den Aartsbisschop. — Adres der Protestanten. — Adres der Israëliten. — De nieuwbenoemde Aartsbisschop.

☞ Alles naar de meest zekere bescheiden. — *Het Portret is keurig uitgevoerd en opgeluisterd met het wapen van den Aartsbisschop.*

Het Portret van den Aartsbisschop afzonderlijk, op groot formaat verkrijgbaar à 40 Cents. (2928)

Stoelen- en Meubelfabriek.

De ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat bij hem voorhanden zijn, alle soorten van **Stoelen, Meubelen** en diveren Modellen van **Kerkstoelen.** Hij beveelt zich voor de levering daarvan zeer aan; solide nette bewerking en matig gestelde prijzen, hoopt hij dat zijne aanbeveling zullen zijn.

J. P. RAMAKERS, JUNIOR,

(2934) te Leyden, Nieuwstraat, Wijk 7, N° 929.

(2925) G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, debiteert met succes:

TUIN-ALMANAK

OF DE NIEUWE OPREGTE HOLLANDSCHE HOVENIER, door **J. NIEDEKEN**, aanwijzende wat men Maandelijks in Moes- en Bloemtuin, Boomgaard, Boomkweekerij Oranjerie en Broeijerij te verrigten hebbe. Met nieuwe opmerkingen, om alles *vroeg* en *veel* te hebben. 7de VERBETERDE EN VERMEERDERDE DRUK, door **TH. F. UILKENS.** Prijs *f* 1.40.

TUINIERS MAANDGETIJDEN,

of aanwijzing van maand tot maand der Werkzaamheden in den Bloemhof, Boomgaard en Moestuin, 3e druk. Prijs 15 Cents.

Bij den Uitgever dezer Courant zijn de volgende werken verkrijgbaar:

Le Mois de saint Joseph, pieux exercices pour obtenir l'appui de ce grand patriarche, traduit de J. Bedini, par Monsieur Joseph Antoine Boullan; in-16 . . . . . *f* 0.20.

Nouveau Recueil de Cantiques pour les réunions d'hommes, et spécialement pour les réunions de militaires. Edition revue et corrigée par M. le comte A. de Ségur, avec la musique des quarante-sept cantiques qui composent ce receuil; in-16 . . . *f* 0.20.

Pélerinage à la Salette, par M. l'abbé Lemonnier, 9e édition, avec les gravures de l'apparition et de l'église; in-16 . . . . . *f* 0.20.

Psautier de la sainte Vierge, traduit de saint Bonaventure; in-16 de 140 pages . . . *f* 0.20.

Récits du temps passé, par le baron de Nilinse et quelques autres, in-16 de 220 pages . . . *f* 0.20.

Les **Saintes Joies de l'âme fidèle**, traité de la [illegible] des chrétiens, par le P. Ambroise de Lombez; in-16 . . . . . *f* 0.20.

Les **Biens de l'Eglise**, comment on met la main dessus et ce qui s'ensuit, par le baron de Nelinse; in-16 . . . . . *f* 0.15.

La **Chasse aux Prêtres**, profils de ceux qui la font et ce qu'ils en retirent, par le baron de Nilinse; in-16 . . . . . *f* 0.15.

Les **Exemples de la sainte Vierge.** Nouvelle édition, 24 gravures; in-16 . . . . . *f* 0.15.

Les **Fleurs de Marie**, par M. l'abbé Th[illegible], in-16 illustré . . . . . *f* 0.15.

Gustave, ou l'Ange des petits écoliers, par M. l'abbé Bernard; in-12 . . . . . *f* 0.15.

Instruction Pastorale sur le Pouvoir, à l'occasion du rétablissement de l'Empire, par Mgr. Antoine de Salinis, évêque d'Amiens. In-16 . . . *f* 0.15.

Pauline, ou la jeune aveugle, par M. l'abbé Hunckler; in-16, figures . . . . . *f* 0.15.

Trésor du Chrétien, ou la science du salut en images, texte orné de 32 gravures (dessins des élèves de Rubens); in-16 . . . . . *f* 0.15.

La **Vie de sainte Adélaïde**, impératrice, 160 pages, in-16 . . . . . *f* 0.15.

Le **Roman du Renard**, version épurée avec une notice par M. Collin de Plancy; in-16, 16 grav. *f* 0.30.

Conformité de la Foi Catholique avec l'Eglise primitive, etc., par Mgr. Doney, évêque de Montauban; in-18 . . . . . *f* 0.25.

Dieu est [illegible] [illegible] approuvées, 2e édition, [illegible] gravures en bistre in-16 *f* 0.25.

Histoire du Pape Alexandre VI, par M. l'abbé Jorry; petit in-12, 216 pages, portrait . . . *f* 0.25.

Histoire du Pape Boniface VIII, par le même, petit in-12, portrait . . . . . *f* 0.25.

Histoire du Pape Grégoire VII, par le même, petit in-12 avec portrait . . . . . *f* 0.25.

Histoire de sainte Godelive de Ghistelles, légende du onzième siècle, par M. Louis de Baecker, 2e édition, in-16 . . . . . *f* 0.25.

Légende de saint Jean-Baptiste, par M. l'abbé Gaulliers, in-18, 212 pages. . . . . *f* 0.25.

Méditations toutes faites, à l'usage de ceux qui entrent dans les voies de l'oraison, 2e édition, augmentée du **Chapelet médité**; in-16. . . *f* 0.2[illegible]

Un **Regard sur le Protestantisme**, par M. l'abbé Sené, curé d'I-sur-Till; in-8° de 124 pages *f* 0.2[illegible]

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.